

Jubel og sang da Vinderen skole adopterte Frognervassdraget i mai 2016. Alle skolens elever var tilstede da Oslos ordfører Marianne Borgen overrakte adopsjonsbrevet.

Befaring ved Ellingsrudelva og de gamle mølleruinene før Oslo Elveforums årsmøte 2016. Ellingsrudelva er grenseelv mellom Oslo og Lørenskog - og etter dette ble også Lørenskog Elveforum etablert!

Vi arbeider for at Oslos vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for byens befolkning

Hovedoppgaver:

- Bekkeåpning
- Forvaltning av den blågrønne strukturen
- Tilgjengelighet
- Mobilisering

Vår visjon:
Levende vassdrag fra marka til fjorden

Oslo vil være en bærekraftig by og en blågrønn hovedstad.

Oslo Elveforum samarbeider nært med Oslo kommune, bl.a. gjennom "Samarbeids-forum for vassdrag".

Bildet over viser Mærradalsbekken med turvei. Lengst til venstre fra Elvelangs i fakkellys med Uranienborg skole langs Frognerelven nov. 2016. Godt samarbeid med Bymuseet og Rusken!

Oslo Elveforum på befaring der Alnaelva nærmer seg Middeltalder-vannspeilet.

Informasjon for 60 elvevandrere ved Hoffselven

ÅRSBERETNING

FOR OSLO ELVEFORUM 2016

FORORD

Oslo Elveforum går nå inn i sitt 17. år i byens tjeneste som frivillig organisasjon i et meningsfullt samarbeid med Oslo kommune. Kommunen gjør en prisverdig innsats for å gjenskape og videreutvikle byens blågrønne profil. «Ingen skal bo mer enn 500 meter fra et grøntareal, turvei eller park», DNTs slagord er en god målsetting. Og gjerne da også så nær et åpent vassdrag som mulig.

Vår misjon er i tråd med dette idealet – som den ressurs det er i en frivillig organisasjon – å inspirere til tiltak, stimulere arbeidet, og av og til ville korrigere planer. Vår styrke og forutsetning er lokalkunnskapen og ekspertisen som er samlet blant samfunnsengasjerte mennesker i våre elvegrupper fra Gjersjøelva i sydøst til Lysakerelva i vest. Elvegruppene er selve ryggraden i Oslo Elveforum. De gir oss mulighet til å kommentere og påvirke byens utvikling på vårt felt.

Samarbeidet med kommunen er forankret i SaFoVa – Samarbeidsforum for vassdrag, opprettet av byrådet. Etter mandatet skal forumet være en tverrfaglig møteplass for informasjon og diskusjon om forvaltningen av elver, bekker, vann og dammer i byggesonen i Oslo. Samarbeidsforumet kan gi råd til og ta initiativ overfor byrådet og berørte etater. Vi har jevnlig fire slike møter i året. I 2016 har møtene i SaFoVa vært ledet av Vann- og Avløpsetaten.

Det er gjerne ved gjenåpning av elver og bekker «der det er mulig» vi vil gripe inn. Særlig kanskje ved elvenes utløp til fjorden og ved kryssing av de store trafikkårene kan dette være en utfordring. Det mangler for øvrig ikke på utfordringer – Oslo er den raskest voksende by i Europa. Det betyr fortetting, og kan bety områder med høyhus. Ivrige utbyggere vil gjerne trosse 20-metersgrensen for byggefrie sone langs breddene. Klimaendringene griper også direkte inn i vårt arbeid, fordi vassdragene må settes i stand til å ta unna for akutte nedbørsmengder. Samtidig skal vi beholde byens blågrønne preg.

Miljøarbeid overfor barn og unge er for oss stikkord for fremtiden. Det er viktig å lære barn og unge opp til å bruke (ikke forbruke) naturen også i nærområdene i byen. Blir ikke de neste generasjonene like glade i det blågrønne preget som oss, ja, da er det hele nærmest bortkastet.

Frithjof Funder, leder

INNHOOLD

Forord	1
Innledning	3
Oslo Elveforums arbeid	4
Formål og visjon	4
Målsetting	4
Organisasjon	4
Status	5
Styret	5
Virksomheten i 2016	6
Blågrønn hovedstad med barn og unge	6
Levende Vassdrag	7
Fagmøter	8
Vassdragssamarbeid	9
Forvaltningsplan for vannområde Oslo	10
SaFoVa (Samarbeidsforum for vassdrag)	10
Vassdragssamarbeid utenfor SaFoVa	12
Årsmeldinger fra elvegruppene	14
Akerselva	14
Alna	15
Ellingsrudelva	16
Frognerelven	16
Gjersjøelva natur- og kulturpark	18
Hoffselven	18
Hovinbekken	19
Ljanselva	20
Lysakervassdragets øvre del	22
Lysakervassdragets nedre del	22
Mærradalsbekken	23
Østensjøvannet og Østensjøområdet miljøpark	24
Vedlegg 1 Vedtekter for Oslo Elveforum	
Vedlegg 2 Oslo Elveforums prioriterte liste og strategiplakat	

INNLEDNING

I en by med voldsom vekst og stor reguleringsinnsats vil også arbeidet for en frivillig organisasjon som Oslo Elveforum være omfattende. For mange av sakene vi jobber med er ett år kort tid. Byggetillatelser er mer kortsiktige tiltak, reguleringsplaner har ofte lengre prosesser. Uansett er vår oppgave å passe på at de blågrønne verdiene blir tatt vare på, og at elver og bekker omgis av grønne friarealer med sammenhengende turveier.

Eksempel på en krevende, langsiktig oppgave som vi er svært engasjert i, er åpningen av Hovinbekken med grøntarealer gjennom Hovinbyen, over Jordal og Klosterenga og videre ned til strandlinjen fra middelalderen.

Vi har innspill som gir muligheter for gjenåpning av det som kalles «Det glemte byrom» – Akerselvas møte med fjorden, fra Vaterlandsparken via Oslo S. Vi er i dialog. Et annet eksempel på hvordan vi bidrar med innspill i langsiktige prosesser er arbeidet for å åpne Alnaelva fra Kværnerfossen, langs Dyvekes vei, under Dyvekes bru og Geitabru, over den nye Follobanen og ut i Middelaldervannspeilet.

Utviklingen av boligkonsentrasjoner rundt knutepunkter gir også muligheter for rennende vann i byen. Ved Hauketo stasjonsområde kan åpen Ljanselv, turvei og grønn park innpasses. Vi har ideer.

Frognerelvas utløp i Frognerkilen er på planleggingsstadiet og byr på fine muligheter for at befolkningen skal få ser mer åpent, rennende vann. Planleggingen av Fornebubanen fra Frøen/Majorstuen via Lysaker er i gang, og involverer kryssing av Frognerelva, Hoffselva, Mærradalsbekken og Lysakerelva. Her er det mye vi følger opp.

Siden 2001 har vi hatt et utmerket samarbeid med kommunens ulike berørte etater i Samarbeidsforum for vassdrag (SaFoVa). Det er et mål for oss at forumet gjøres enda viktigere og enda mer relevant for alle parter i fortsettelsen.

Forkortelser for sentrale etater, instanser og samarbeidspartnere:

BYM	Bymiljøetaten
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
OOF	Omland Friluftsråd
PBE	Plan- og bygningsetaten
SaFoVa	Samarbeidsforum for vassdrag
VAV	Vann- og avløpsetaten

OSLO ELVEFORUMS ARBEID

Formål og visjon

Oslo Elveforum er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Oslos elver og bekker. Vår oppgave er å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag i byggesonen. Vi arbeider for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen. Oslo Elveforums visjon er levende vassdrag fra Marka til Fjorden.

Målsetting

Oslo Elveforum ser det som sin første hovedoppgave å støtte arbeidet til Oslo kommune, nabokommunene Bærum, Lørenskog og Oppegård, og andre offentlige og private institusjoner med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden.

Den andre hovedoppgaven retter seg direkte mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet Blågrønn hovedstadsaksjon, ved å vise til betydningen av Oslos blågrønne verdier for trivsel og glede i nærmiljøet. Derigjennom vil vi inspirere barn og voksne til å engasjere seg i et «lokalt eierskap» gjennom en ordning med elveadopsjon for skoler, boligsameier, bedrifter og andre.

Organisasjon

Oslo Elveforum ble stiftet i 2000 og utgjør et arbeidsfellesskap for elvegruppene for å verne om, gjenskape og videreutvikle Oslos blågrønne struktur. Oslo Elveforums styre er det koordinerende organ for arbeidsfellesskapet og representerer det utad mot byens fagetater, politiske organer m.m.

Medlemsorganisasjoner. For noen av vassdragene ivaretas arbeidet av foreninger med personlig medlemskap: Lysakervassdragets Venner, Miljøforeningen Akerselvas Venner, Alnaelvas Venner, Østensjøvannets Venner og Hoffselvens Venner.

Arbeidsgrupper. Mærradalsbekken, Frognerelva, Hovinbekken, Ljanselva og grensevassdragene Gjersjøelva mot Oppegård og Ellingsrudelva mot Lørenskog har arbeidsgrupper med aktive vassdragsvenner og elvevoktere. Uansett organisering driver elvevennene sitt arbeid i kontakt med velforeninger, historielag, natur- og miljøforeninger og annet lokalt publikum.

Utadvendt kontakt I 2016 er åtte av de ti elvegruppene representert på facebook, i tillegg til Oslo Elveforums egen gruppe. Vi hadde facebook-kurs nummer to i november. Det er mer eller mindre aktivitet på disse sidene, også fra andre enn de som sitter i elvegruppens styrer. Arbeidet med å fornye nettstedet til Oslo Elveforum ble utsatt, fordi vi anså at vi ennå ikke har nok datamodenhet selv til å følge opp et mer avansert nettsted. Oslo Elveforums fylldige hjemmeside, www.osloelveforum.no, oppdateres av webmaster Sverre Samuelson.

Status

Det er styrets oppfatning at elvegruppene for Mærradalsbekken, Hoffselven, Akerselva, Hovinbekken, Alnaelva, Østensjøvannet og Ljanselva fungerer svært bra. Lysakerelva og Gjersjøelva trenger rekruttering av nye krefter. For Frognerelva har nye krefter meldt seg for nedre deler av elva. Ellingsrudelva har et samarbeid med nyetablerte Lørenskog Elveforum.

Elvegruppenes egne årsmeldinger følger lengre bak i dette heftet.

STYRET

Styrets medlemmer

Frithjof Funder, leder – Ellingsrudelva

Julie Løddesøl, nestleder – Hoffselven

John Tibballs, kasserer – Lysakerelva (frem til 25. august)

Ellen Jacobsen, kasserer – Mærradalsbekken og Røa Vel (fra 25. august)

Leif-Dan Birkemoe – Østensjøvannet

Bo Wingård – Lysakerelva

Leif Bertnes – Ljanselva

Vidar Berget – Alna

Varamedlemmer

Hans Fredrik Horn – Hoffselven

Per Østvold – Akerselva

Rune Sæthren – Lysakervassdragets nedre del

Harald Lundstedt – Gjersjøelva

Ulf Fredriksen – Generelt

Rådgivergruppe med møterett

Sigurd Tønsberg – Frognerelva og Hoffselven

Karsten Sølve Nilsen – Hovinbekken

Trine Johnsen – Ljanselva

Are Eriksen – særlig Akerselva, Hovinbekken og Alna

Ida Hvoslef – Generelt

Ida Fossum Tønnesen – Mærradalsbekken

John Tibballs – Lysakerelva (fra 25. august)

Kontakter

Fiskeinteressene: Hjalmar Eide, Knut Vadholm.

Velkontaktene: Eivind Bødtker

Valgkomité: Leif-Dan Birkemoe, leder, Ida Fossum Tønnesen og Ingrid Nissen

Sekretær: Rune Bille Rørvik, Ljansbakken 1, 1169 Oslo, Org.nr 814 619 052

Revisor: BDO AS, Vika Atrium, Munkedamsveien 45, Pb 1704 Vika, 0121 Oslo

Org.nr. 875 926 632.

Virksomheten i 2016

Oslo Elveforum har i 2016 hatt fire ordinære møter, hvor vi har behandlet positive og negative utviklingstrekk i og ved Oslovassdragene. Videre har vi tatt opp informasjonstiltak, arbeidet rettet mot skoler, barnehager og lokalmiljøer. Etter behov har det vært arbeidsutvalgsmøter hvor vi følger opp saker som tas opp i styremøtene, og forbereder saker til Samarbeidsforumet for vassdrag (SaFoVa) og til styremøtene.

Oslo Elveforums strategi

Oslo Elveforums strategiplan på ti detaljerte A4-sider er et viktig arbeidsverktøy. For å revidere strategiplanen har vi bl.a. hatt et dagsseminar 5. mars, og vedtatt fire hovedoppgaver med detaljerte underpunkter. Her er oppgavene fordelt med antatte tidsfrister. Strategiplan for Oslo Elveforum ble vedtatt på årsmøtet i 2013, og revidert i 2016. Den er en god rettesnor for Oslo Elveforums arbeid. De fire hovedoppgavene er:

Bekkeåpning. «Byøkologisk program 2011–2026» slår fast at kommunen skal drive et systematisk arbeid for å gjenåpne rørlagte elve- og bekkestrekninger, og at gjenåpnet trasé om mulig skal følge vassdragets historiske løp.

Vi viser gjerne til sjekkliste for planlegging og tiltak i og langs vassdrag i Oslo kommune. Sjekklisten er et hjelpemiddel for saksbehandlere i Oslo kommune til å vurdere miljøinteressene ved planlegging og tiltak i og langs vann og vassdrag. Sjekklisten kan også benyttes av private aktører så vel som konsulenter og tiltakshavere. Den er utarbeidet i samarbeid med SaFoVa.

Forvaltning av den blågrønne strukturen. Begrepet Vassdragsforvaltning er beskrevet i vannressurslovens kapittel 2, Alminnelige regler om vassdrag. Omfatter fisk, kulturminner, arealer, friluftsliv, natur- og kulturlandskap, jord- og skogbruk knyttet til vassdrag, samt dammer, reguleringer og lukking og åpning av bekker.

Tilgjengelighet. Der folk vandrer langs Oslos elver og bekker skal det gis interessant informasjon om historie og natur. Vi er godt i gang med å sette opp informasjonstavler.

Mobilisering. Vi skal vekke interesse, engasjement og økt deltagelse/bemanning på skolene, samt i byens øvrige befolkning.

Blågrønn hovedstad med barn og unge

En hovedoppgave for Oslo Elveforum retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge. Oslos blågrønne struktur for trivsel og glede i nærmiljøet er viktig. Vi ønsker å inspirere flest mulig barn, unge og voksne til å engasjere seg i et «lokalt eierskap» gjennom elveadopsjon og lære om elvenes betydning.

«Med barn og unge langs Osloelvene» har vært Oslo Elveforums sentrale motto i arbeidet rettet mot barn og unge i skole og barnehage siden 2001. Sagstua ved Ljanselva er flittig brukt som samlingssted for barn, unge og ulike voksenaldergrupper.

Oslo Elveforum har et svært godt samarbeid med Rusken, ikke minst i forbindelse med at skoler adopterer elver og bekker. Skoler som adopterer, vil verne vassdraget ved å *oppleve og bli kjent med natur- og kulturverdiene, ta hensyn til planter, dyr og kulturminner og melde fra*

om ulovlig forurensning og holde vann og strandkanter fri for søppel. Til nå har 57 skoler i Oslo mottatt adopsjonsbrev underskrevet av Oslos ordfører.

Levende vassdrag

Levende Vassdrag har utviklet seg fra å være en skolekonkurranse for grunnskolene til aktiviteter omkring vann og vassdrag for barne- og ungdomsskolene i Oslo og Bærum. På nettsiden www.levendevassdrag.no finner man informasjon om elvene, undervisningsopplegg knyttet til feltundersøkelser, forskningsoppgaver og elveadopsjon. Vi anser det som viktig å stimulere skolene til å bruke materiellet. Vi samarbeider med Oslofjordens Friluftsråd, og uten midler fra Sparebankstiftelsen DNB ville ikke aktivitetsnivået ha vært så stort.

De fleste Levende Vassdrag-kurs har hatt følgende innhold:

- Kort informasjon om dagen og vassdraget og om oppgaver på nettet.
- Måling av vannkvalitet (pH, ledningsevne, turbiditet, oksygeninnhold og temperatur) og registrering av mulige forurensningskilder.
- Registrering av forsøpling slik at Oslo kommune kan få en oversikt over hvilke vassdrag som trenger en opprydning.
- Registrering av biologisk mangfold i og langs vassdraget (fisk, insekter, fugl, dyr og vegetasjon) Disseksjon av fisk

Skolene har fått låne stangsiler, konduktivitetsmålere og øvrig vannmålingsutstyr, samt bakker og informasjonsstoff fra Oslofjordens Friluftsråd og Oslo Elveforum.

Møtevirksomhet

I første halvår har vi hatt møter med Nordberg skole, Vinderen skole, Skøyen skole, Uranienborg skole, samt Oslofjordens Friluftsråd, Sinsen Voksenopplæring og Nordstrand AKS. I september hadde vi Levende vassdrag-stand på Naturfagsenteret og deltakelse på seminar med Den naturlige skolesekken.

Kursvirksomhet

For **Skøyen skole** holdt vi fem kurs: I april med Kulturhistorisk vandring med 90 elever ved Frognervassdraget, og Levende Vassdrag-kurs med 90 elever ved Vinderenfossen. I september: Lærerkurs om utstyr og forberedelse, Natur- og kulturhistorisk guiding med 90 elever (5. trinn) og LV-kurs/Vannundervisning for 90 elever 4. trinn.

For **Nordtvet skole** holdt vi et kurs i april: Vandring og LV-kurs med 10 lærere og 14 elever langs Alna.

For **Nordberg skole** holdt vi i april et LV-kurs med åtte lærere ved Sognsvannsbekken.

For **Vinderen skole** holdt vi i mai et LV-kurs for alle skolens ca. 30 lærere v/Vinderenfossen.

For **Mortensrud skole** holdt vi i juni et LV-kurs ved Ljanselva (44 elever med lærere).

For **Stenbråten skole** holdt vi i juni et kurs ved Ljanselva (70 elever med lærere)

Brosjyre. Det er utarbeidet egen brosjyre om Levende Vassdrag som er distribuert til alle Osloskoler via Utdanningsetaten – og ellers av elvegruppene.

Elveadopsjon

Vinderen skole adopterte Frognervassdraget 26. mai 2016. Oslos ordfører, Marianne Borgen, var med i seremonien rundt adopsjonen og holdt en flott tale om elvesaken i skolegården der

450 elever og 30 lærere var samlet. Også Rusken var representert. Skolekoret sang før og etter kunngjøringen om adopsjonen.

Skolen tar ansvar for *Sognsvannsbekken fra Tuggerud til området nedenfor Vinderenfossen samt Risbekken*. Skolen mottok mappe med undervisningsmateriell, konduktivitetmåler og vannmålingsbokser (fra VAV), samt bøkene Elvelangs og Blågrønn Hovedstad. Oslo Elveforum v/Trine Johnsen ble intervjuet i Akersposten med fyldig oppslag om begivenheten.

Nordberg skole adopterte Frognervassdraget 27. september 2016. Rektor skrev under og mottok adopsjonsbrev i påsyn av skolens ledelse. Oslos ordfører Marianne Borgen hadde på forhånd signert og Rusken gitt en fin ramme til adopsjonsbrevet. *Skolen tar ansvar for Sognsvannsbekken fra Sognsvann til Tuggerud/Gaustadskogen*.

Elvelangs i fakkellys langs Frognerelven

Arrangementet i 2015 ble så bra at skolen ønsket å gjenta suksessen i 2016, da med tilgang til strøm, og bedre lys- og lydanlegg. Elvelangs i fakkellys foregikk 10. november på kvelden, langs Frognerelven i Uranienborg skoles adopsjonsområde fra Nedre Frognerdam/Bymuseet (med trompetfanfare og tablå fra gamle dager) – til Drammensveien. Elever (5.–10. trinn) sto for mange artige innslag langs ruten med dans, glede og demonstrasjonstog der hovedtemaet var miljø. Energi via vannkraft ble synliggjort ved små møllehjul som var plassert i elven og belyst. Begge sider av gangveien var lyssatt med fakkellbokser.

Over 1000 fremmøtte foreldre og barn ble gjennom arrangementet bedre kjent med elven. Resultatet ble vellykket. Fortsatt godt samarbeid med Bymiljøetaten, Rusken, Frognerparkens Venner, Bymuseet og Sparebankstiftelsen DNB gjorde arrangementet mulig. Både skolen og Bymuseet uttrykte glede og inspirasjon ved samarbeidet.

Fagmøter

Oslo Elveforum inviterer gjerne foredragsholdere til å holde innlegg om relevante temaer for vårt arbeid. Innlederne formidler på denne måten viktig og oppdatert informasjon.

Vårmøtet – årsmøtet

Oslo Elveforums vårmøte/årsmøte ble holdt tirsdag 24. mai 2016 på Ellingsrud gård. Møtet startet med en befarings til de historiske ruinene av Ellingsrud mølle fra 1795. Gruppen for Ellingsrudelva ved leder i Oslo Elveforum orienterte om den betydelige industriutvikling det var i området, med møller, sagbruk og teglverk langs elva inntil dampmaskinene overtok som kraftkilde i 1860-årene – og om mulig rekonstruksjon av mølla. Før reguleringen i 1960-årene hadde elva en betydelig vannføring, ti ganger nåværende. Etter befaringsen orienterte Geir Nordhus fra Groruddalen Historielag om Ellingsrud gård og de historiske møter som her fant sted i 1814 m.m.

Årsmøtet ble så holdt med godkjenning av årsmelding 2015, godkjenning av regnskap samt valg av tillitsvalgte der valgkomiteens innstilling ble vedtatt, bortsett fra at valg av kasserer ble utsatt til høstmøtet.

Høstmøtet – ekstraordinært årsmøte

Oslo Elveforums høstmøte/fagmøte ble holdt torsdag 25. august 2016 på Sagstua ved Ljanselva. Nye vedtekter ble vedtatt, og valg av kasserer ble foretatt.

Temaet for møtet var styringsdokumentet Prinsipper for gjenåpning av elver og bekker i Oslo, og foranledningen var høstens revisjon av dokumentet. Tharan Fergus fra Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune ga oss en innføring i endringer og innledet til samtale. Revisjon av Blå liste, database som viser alle Oslos elver og bekker med markering av åpne og lukkede strekninger, ble også tatt opp.

Møtet startet med en befaringsopp langs Ljanselva fra Hallangerbanen, hvor vi så nærmere på den nye typen infoskilt som vi skal få satt opp langs vassdragene i samarbeid med kommunen. Styremedlem Leif Bertnes som har påtatt seg styring av skiltprosjektet, ledet befaringsopp.

Faglig vandring ved Bjørvika

Oslo Elveforum hadde søndag 18. desember 2016 en vandring ved Bjørvika der Akerselva, Alna og Hovinbakkens nedre løp møter fjorden og det er kryssing av tung infrastruktur ved Oslo S/Østfoldbanen. Are Eriksen ledet vandringen og viste til hindringer og mulige løsninger.

Vassdragssamarbeid

Arbeidet med gjenåpning og forvaltning av vassdrag – elver, bekker, vann og dammer – skjer gjennom samarbeid mellom kommunens etater. Prosjektene forankres hos byrådsavdelingene og bystyret gjennom bestillinger og tildeling av budsjettmidler. Mange gjenåpningsprosjekter finansieres gjennom utbyggingsavtaler mellom kommunen og utbygger i form av realytelser og/eller anleggsbidrag fra utbygger, andre gjennom samfinansiering mellom etatene.

For Oslo Elveforum og elvegruppene er planarbeid en gylden anledning til å spille inn ønsker om gjenåpning og sikring av brede byggefrie belter med turveier og kantvegetasjon. Plante- og dyreliv, fisk, biologisk mangfold, vann og vannrensing, overflatevann og flomdemping, friluftsliv, helse, tilgjengelighet, gangveier og gangstier, forsøpling, vedlikehold, sikring og innkjøp av arealer er viktige temaer for Oslo Elveforum enten det dreier seg om gjenåpningsprosjekter eller styrking, utvikling og/eller forvaltning av eksisterende blågrønn infrastruktur.

Oslo Elveforum forholder seg særlig til Vann- og avløpsetaten (VAV), Bymiljøetaten (BYM), Plan- og bygningsetaten (PBE), Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY), Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) og Byrådsavdeling for byutvikling (BYU) i Oslo kommune, men også til andre relevante offentlige instanser. Kontakten skjer dels direkte med den enkelte etat eller byrådsavdeling, dels gjennom møter i Samarbeidsforum for vassdrag (SaFoVa).

Oslo Elveforum er viktig for erfaringsutveksling og samarbeid mellom elvegruppene i Oslo. Elveforumkonseptet tas nå i bruk av elveentusiaster i stadig flere kommuner, og samarbeidet mellom elveforaene vil bli styrket fremover. Oslo Elveforum ser det også som ønskelig at det interkommunale samarbeidet om vassdragene styrkes.

Forvaltningsplan for vannområde Oslo

I brev datert 21. desember 2012 oversendte Oslo Elveforum til vannregion Glomma synspunkter på visse generelle overordnede spørsmål knyttet til byvassdragene i Oslo. I tillegg utarbeidet elvegrupper og foreninger tiltak for de enkelte oslovassdragene som ble oversendt Bymiljøetaten. Denne dokumentasjonen var noe av det underlag Bymiljøetaten bearbeidet og videreformidlet til vannregionmyndigheten i vannregion Glomma.

Oslo Elveforum understreket *Behov for økte muskler – nytt finansieringsystem*, og nødvendigheten av den økonomiske side for vannforvaltningen. Forvaltningsplaner må følges opp med virkemidler, og at det her må tenkes nytt: *Vannets økte betydning i miljøarbeidet er såpass gjennomgripende at det vil kreve nytenkning omkring den fremtidige finansiering av denne sektoren*. I denne sammenheng må også de juridiske sider av de lokale tiltakene og forvaltningsplanene finne en løsning. I høringsvar 12. desember 2014 ble dette nok en gang understreket. Oslo Elveforum var også deltaker i referansegruppen for forvaltningsplanen.

Vannforvaltningsplanen ble godkjent i Klima- og Miljødepartementet 4. juli 2016. Oslo kommune er planmyndighet som skal sette av midler i de årlige budsjettprosesser og prioritere tiltakene. Ingen ekstra midler synes å bli kanalisert til oslovassdragene noe Oslo Elveforum finner lite tilfredsstillende selv om Vannregion Glomma forventer oppfølging av planen.

SaFoVa (Samarbeidsforum for vassdrag)

SaFoVa ble etablert våren 2001 som en oppfølging av byrådets tiltredelseserklæring høsten 2000 og en henvendelse fra Oslo Elveforum til daværende byråd for miljø og samferdsel Hilde Barstad. I mandatet av 27.2. 2002 heter det:

Forumet skal være en tverrfaglig møteplass for informasjon og diskusjon om forvaltningen av elver, bekker, vann og dammer i byggesonen i Oslo. Forumet kan gi råd til og ta initiativ overfor byrådet og berørte etater.

SaFoVa er sammensatt av representanter for de berørte etatene VAV, BYM, PBE og EBY og de frivillige organisasjonene Oslo Elveforum og Oslo og Omland Friluftsråd (OOF). De første årene deltok også representanter for Fylkesmannen, Statens vegvesen og NVE. Fram til og med 2013 ble arbeidet i SaFoVa ledet av MOS, med VAV som sekretariat. Fra 2014 er begge funksjoner ivaretatt av VAV.

Oslo Elveforum anser SaFoVa for å være et svært viktig forum for etatene, OOF og oss. Det er vårt inntrykk at den samlingen om byens blågrønne miljø som SaFoVa representerer, har betydd mye for kommunens arbeid med å gjenskape og utvikle byens blågrønne struktur.

SaFoVa-arbeidet i 2016

Etter 2013 har MOS kun vært til stede på noen få SaFoVa-møter. Det var derfor gledelig at MOS stilte på desembermøtet i 2016. Oslo Elveforum håper at MOS også i fortsettelsen vil delta på møtene, og hadde helst sett at også BYU deltar ettersom mange av sakene i SaFoVa berører denne byrådsavdelingen. SaFoVa har møttes fire ganger i 2016. Møtested har sirkulert mellom etatene. Oslo Elveforum har også i 2016 vært en pådriver i SaFoVa-arbeidet. Vi har ønsket å gjøre SaFoVa til et enda viktigere forum enn det har vært de siste årene og har derfor foreslått at SaFoVa klargjør hva som er forumets syn i ulike saker, for å kunne «gi råd til og ta

initiativ overfor byrådet og berørte etater» i samsvar med SaFoVas mandat. En lang rekke saker har vært tatt opp i forumet.

Forurensede fyllinger i Groruddalen er kartlagt, og prøvetaking av Kjelsrudfyllinga er foretatt. Etter avsluttet overvåkingsprogram vil man lage en tiltaksplan. Gjenåpning av Hovinbekken ned mot Årvolldammen og gjenåpning av Mærradalsbekken (Voksenbekken) fra Hovseter til Ankerveien er tatt opp. Det samme gjelder spørsmålet om minstevannføring i vassdrag i forbindelse med snøproduksjon til skibakker, herunder Skullerud Idrettsanlegg. Planer om utbygging på parkeringsplassen i Skulleruddumpa, populært utgangspunkt for turer langs Ljanselva, endte med kommunalt oppkjøp. Det å forhindre fornyelse av festeavtale for tomter ved nedre del av Hoffselva ble tatt opp, dessverre uten resultat. Problemet med gjengroing av Bjørnebodammen er også drøftet. Vi har advart mot utbygging på uregulert område ved Hauketo og har foreslått at det i stedet etableres en park, og at turvei E9 videreføres langs elva og Ljabruveien.

Blå liste-kartet oppdateres

<http://maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b093388b9d9141dca5217f4d27c2a8a7>

En viktig SaFoVa-sak har vært å få oppdatert og revidert Blå liste fra 2004. Det digitale kartet over Oslos historiske elver og bekker, åpne så vel som lukkede, er mangelfullt og til dels også feilaktig. Arbeidet med å forbedre kartet ble startet opp sommeren 2016. Vi hadde håpet at vi i samarbeid med VAV i løpet av året skulle få lagt inn korrekte traseer for alle vassdragene innenfor bygrensen etter byutvidelsen i 1859, basert på Næsers kart fra 1860 og tidligere kart, men VAV har dessverre ikke kunnet sette av tilstrekkelige ressurser til arbeidet. Kun traseene for Alna, Hovinbekken, Torshovbekken og Akersbekken er så langt oppdatert. Blå liste-kartet er imidlertid nå blitt tilgjengelig som app. Vi har bedt VAV prioritere oppdateringsarbeidet i 2017 og håper etaten finner rom for det.

Byggefritt belte langs vassdrag

En annen, svært viktig sak i 2016 har vært fortolkningen og praktiseringen av retningslinjen i § 13.3 Vassdrag i Kommuneplan 2015: Innenfor en sone på minimum 20 meter fra vannkant for hovedløp og minimum 12 meter fra vannkant for sideløp bør det ikke oppføres ny bebyggelse, nye anlegg eller gjøres vesentlige terrenginngrep.

I SaFoVa har vi vist til flere brudd på denne retningslinjen langs Akerselva. I minst ett tilfelle (Bentsebrugata 13 F-J) har PBE til og med lagt opp til å behandle et forslag om å føre opp ny bebyggelse (innenfor den byggefrie sonen) som byggesak og ikke som detaljreguleringsplan.

Under henvisning til lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) har Oslo Elveforum fremholdt at det byggefrie beltet mot vassdrag skal regnes fra vannkanten ved tiårsflommen. Vi har bedt om at vannkanten på kommunens kart bringes i samsvar med vannressursloven. Vi har videre fremholdt at tilbygg og påbygg til eksisterende bebyggelse er å anse som «ny bebyggelse» (jf. § 13.3), ikke som gammel bebyggelse, og at utvendig heis, trapp, svalgang, balkong, veranda o.l. i denne forbindelse er å anse som tilbygg. Vi har lagt til grunn at tiltak som er i strid med § 13.3 behandles som plansak, ikke som byggesak.

Vi har bedt om at Oslo Elveforum varsles i plansaker «som direkte eller indirekte berører vannforekomster (elver, bekker, vann, dammer og våtmark), herunder også i saker der deler av planområdet ligger nærmere en lukket/rørlagt elve- eller bekkestrekning enn 50 m», samt i byggesaker «der tiltak kan komme i konflikt med § 13.3 Vassdrag i Kommuneplan 2015».

Prinsipper for gjenåpning av elver og bekker

Det tverretatlige styringsdokumentet «Prinsipper for gjenåpning av elver og bekker i Oslo», som forelå i september 2015, skal revideres årlig. Oslo Elveforum har bedt om å bli trukket med i revisjonsarbeidet og har ønsket å få avklart vår rolle i den sammenheng. På SaFoVa-møtet i desember 2016 opplyste VAV at fristen for skriftlige innspill til den første revisjonen av styringsdokumentet vil være 1. februar 2017.

I innspillsbrev av samme dato anser Oslo Elveforum at styringsdokumentet er et svært godt instrument i arbeidet for å realisere den politiske målsettingen om å gjenåpne flest mulig av Oslos lukkede bekke- og elvestrekninger, men har likevel en del forslag til forbedringer av dokumentet. Vi foreslår at gjenåpning av de nedre delene av hovedløp og sideløp skal gi ekstra poenguttelling ved prioritering av gjenåpningsprosjekter, at det tydeliggjøres hvordan gjenåpningsprosjektene er valgt ut blant det store antallet mulige prosjekter, at nedre del av Alna og Hovinbekken legges inn på lista over prioriterte vassdrag for gjenåpning, at det legges ekstra trykk på å sikre gjenåpning når en gjenåpningsmulighet kan gå tapt dersom et prosjekt skyves ut i tid, at det lages ei venteliste med gjenåpningsprosjekter som scorer høyt på kriteriene for gjenåpning, at åpning av Torshovbekken/Disenbekken settes på agendaen, at også små og kostnadseffektive gjenåpningsprosjekter gjennomføres, og at styringsdokumentet eksplisitt drøfter hvordan en skal unngå at store og viktige gjenåpningsprosjekter skyves ut i tid av økonomiske årsaker.

Flere av elvegruppene har også sendt inn separate kommentarbrev til styringsdokumentet. Østensjøvannets Venner bemerker at det er overraskende og uheldig at Østensjøvassdraget i det alt vesentlige bare behandles som et mindre sidebekkssystem til Alna når det gjelder prioritering, og viser til at Østensjøvannet er et naturreservat, sliter med vannkvalitet og har et betydelig åpningspotensial i tilførselsbekkene.

Vassdragsamarbeid utenfor SaFoVa

Seminar om vassdragsforvaltning

27. april 2016 arrangerte Oslo Elveforum, Bærum Elveforum og Lysakervassdragets Venner et svært vellykket seminar om vassdragsforvaltning og lokal medvirkning for representanter fra frivillige organisasjoner og kommunal forvaltning innenfor Vannregion Glomma og andre vannregioner. Representanter for NVE, Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Fylkesmannen i Østfold, Naturvernforbundet, Norsk ornitologisk forening, SABIMA, NMBU mfl. ble invitert.

Seminaret satte fokus på hvordan frivillige organisasjoner kan få innflytelse på kommunenes arbeid i vassdragene, hvordan man bygger nettverk, hvordan man kan få til et godt samspill mellom ideelle organisasjoner og forvaltningen, og hvordan man kan øve politisk påtrykk. Representanter fra arrangørene, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, NVE, NIVA, SABIMA, Bærum kommune, Vannområde Oslo, Vannområde PURA, Rusken og Naturvernforbundet i Fet holdt innledningene på seminaret.

Elveforumkonseptet videreføres

Samarbeidsmodellen mellom frivillige organisasjoner og lokale vassdragsmyndigheter har vist seg levedyktig. Elveforumkonseptet som er utviklet og etablert i Oslo, blir nå brukt i andre kommuner. I 2016 så tre nye elvefora dagens lys: Asker Elveforum ble stiftet i januar 2016, i september fulgte Lørenskog Elveforum og i november ble Bergen Elveforum stiftet.

Bærum Elveforum ble reetablert i 2014. Vi har kontakt med alle. Folk fra Oslo Elveforum sitter i styrene i både Bærum Elveforum og Lørenskog Elveforum. For Lørenskog Elveforum blir samarbeid med oss om Ellingsrudelva et hovedsatsingsområde. I desember 2016 ble det sendt en søknad til Miljødirektoratet om midler til opprettelse av Norsk Elveforum (NorElv).

Interkommunalt samarbeid

Kravet om en helhetlig behandling av hvert vassdrag, jf. bl.a. EUs vanndirektiv, gjør det nødvendig med utstrakt interkommunalt samarbeid. Vannplanarbeidet for Lysakervassdraget som nå samler kommunene Bærum og Oslo, krevde ny gjennomtenking av reguleringsbehov.

Etter mer enn ti års planarbeid er KDP Lysakervassdraget fortsatt ikke på plass. Oslos del av kommunedelplanen er ennå ikke behandlet i bystyret. Bærums del av kommunedelplanen ble behandlet i kommunestyret i juni 2014, men kunne ikke egengodkjennes grunnet innsigelse fra Fylkesmannen. Fylkesmannen har i mai 2016 gitt følgende tilbakemelding til Bærum: På bakgrunn av Lysakervassdraget og tilknyttete arealers store verdi for naturmangfold, og fordi mange av verdiene nettopp er avhengige av sammenhengen i økosystemet, finner Fylkesmannen at vi ikke kan akseptere et planforslag der enkelte av de viktige registrerte naturtypeområdene blir avsatt til boligområde med hensynssone, og reelt sett ikke er underlagt noe vern.

Tilsvarende problematikk vil også berøre grensevassdraget Ellingsrudelva mot Lørenskog og muligens også Gjersjøelva mot Oppegård.

ÅRSMELDINGER FRA ELVEGRUPPENE

Akerselva

Miljøforeningen Akerselvas Venner er blitt styrket organisatorisk i løpet av 2016. Vi har fått på plass en ny og fyldig hjemmeside – www.akerselvasvenner.no – som oppdateres fortløpende. Kontakten med medlemmer og andre er bedret gjennom aktiv tilstedeværelse på twitter og facebook. Vi har også vært guider på elvevandringene. MAVs styremedlem Kjell Egil Sterten ga høsten 2016 ut boka *Akerselvas bruer og fosser*.

MAV har uttalt seg om alle planforslag som berører miljøet i og rundt Akerselva. Hovedtyngden av arbeidet i 2016 har vært viet elvepartiene fra Treschows bru til Bentsebrua og fra Vaterlandsparken til Bjørvika, samt spørsmålet om gjenåpning av Akerselvas to største sidebekker, Torshovbekken og Akersbekken. Vi har også uttalt oss om planene for Frysja, Gullhaug Torg 2 A, Sannergata 1–3, Brenneriveien 11 og Storgata 55.

Treschows bru – Bentsebrua. I møte med byutviklingsbyråd Hanna E. Marcussen 24. juni anbefalte vi byrådet å opparbeide en sammenhengende gangvei mellom bebyggelsen i Treschows gate 2–8 og Akerselva, samt gangforbindelser over elva og gangsti langs Bjølsenjuvet. Vi ba kommunen erverve eiendommen Treschows gate 16 for skoleformål og opparbeide et bredt friområde langs elva, dvs. forkaste forslaget om boliger. MAV arrangerte et godt besøkt, åpent møte om Treschows gate 2–8 og 16 den 27. oktober. I ettertid har både Utdanningsetaten og Undervisningsbygg stilt seg positive til regulering til skoleformål. Vi har gått imot planene for Sandakerveien 52 om å bygge innenfor 20-metersbeltet langs Akerselva. Planforslaget vil bli lagt ut til nytt offentlig ettersyn i 2017 med all bygningsmasse plassert minst 20 m fra elva. Vi har protestert mot at planene om påbygg i tre etasjer på Bentsebrugata 13 F-J behandles som byggesak. Forslaget er i strid med § 13.3 i kommuneplanen.

Vaterlandsparken – Bjørvika. I møter med byrådssekretæren for miljø og samferdsel 8. mars, PBE 7. juni og byråden for byutvikling 24. juni viste vi til § 13.3 og ba om at det ikke tillates ny bebyggelse i 20-metersbeltet langs elva for eiendommene Sonja Henies plass 3 (Oslo Plaza) og Biskop Gunnerus' gate 14 B. Vi ba om at det sikres i rekkefølgebestemmelser at Akerselva åpnes langs eiendommene, og at det sikres i utbyggingsavtaler og bestemmelser at det etableres gangkulvert under jernbanens sporområde langs vestsiden av Akerselvas tvillingkulvert i forbindelse med utbyggingen av Oslo S.

Vi ba byrådet arbeide for at Nylandsveien rives, og at atkomsten til en eventuell bussterminal over sporområdet legges mellom Thon Hotel Opera og Oslo Atrium. Vi ba videre byrådet arbeide for å rive Galleri Oslo slik at Akerselva kan gjenåpnes på hele strekningen fra Vaterlandsparken til nordsiden av sporområdet.

Torshovbekken og Akersbekken. Vi har bedt om at KVU Grünerløkka utreder alternative traseer for Torshovbakkens gjenåpning gjennom Bydel Grünerløkka og Akersbakkens gjenåpning fra Alexander Kiellands plass til utløpet i Akerselva. Vi har reist spørsmålet om gjenåpning av Torshovbekken også i forbindelse med planforslag for Thorvald Meyers gate, Seilduksgata 30 og Hans Nielsen Hauges gate 43 og 50. I samarbeid med VAV fikk vi sommeren 2016 lagt inn bekketraseene fra 1860 på kartet over historiske elver og bekker i byen (Blå liste).

Alna

Reguleringssaker

Arnljot Gellines vei 35. Etter fjorårets flom har det vært en del endring av planer med tanke på flomsikring, men ellers er situasjonen omtrent som i fjor.

Gjerde ved Breivollveien 25. I fjor tok vi opp et gjerde som sperret turveien ved Trosterudbekken. Det er nå en gangport i gjerdet, og vi hadde et godt samarbeide med eier av Breivollveien 25 om lysvandringen 2016.

Manglerudtunnelen – Smalvollen. Vi har deltatt på møter om planene for en Manglerudtunnel for å ta opp mulighetene for åpning av Østensjøbekken. Men det viste seg at Statens vegvesen nå overveier å flytte E6 til Smalvollen. Dermed vil turveien her nærmest bli et fortau langs en ti-kjørefelts vei (E6 pluss ny Smalvollveien). Statens vegvesen gjør forøvrig det de kan for å hindre vedtak av Klimaeffektiv byutvikling på Furuset, først og fremst for å forhindre lokk over E6 her.

Planprogram for Nedre Rommen. har vært til offentlig høring. Det presenteres tre alternativer. Det viktigste for oss er at alle tre forutsetter gjenåpning av Svartdalsbekken og Tokerudbekken.

Film. Den planlagte dronofilmen (fra Oslofjorden til Alunsjøen) har ennå ikke blitt realisert, men vi håper vi får det til våren 2017.

Skilting. Oslo Elveforum har fått bevilget penger til skilting langs byens elver. Det er foreløpig avklart at det blir 3 hovedskilt med informasjon langs Alna. Et i Svartdalen, et på Grorud, og et der turvei D9 og D10 møtes.

Bispekilen. Som nevnt i årsmelding 2014 foreligger det nå en plan fra Oslo Elveforum for åpning av Alna helt ned til Middelaldervannspeilet. Det viser seg imidlertid at røret som skal føre vann videre ut i fjorden er blitt anlagt uten tanke på at fisk skal kunne gå gjennom dette og opp elva. Dette vil nå bli utredet.

Vandringshindre. Også mange andre steder er det vandringshindre for fisken langs Alna og sidebekker. Som et av tiltakene i Vannområde Oslo er det nå laget terskler i røret fra Huken til bekken fra Badedammen/Steinbruvann. Dermed blir det gode gyteforhold i bekken.

Mulig bekkeåpning. I 2016 fikk vi vite at Suedalsbekken vurderes gjenåpnet. Dette er en bekk som fram til 2016 var ukjent også for Alnaelvas venner. Den går i dalen ved siden av Linnerud gård. Foreløpig vet vi ikke om det faktisk vil bli en gjenåpning.

Lysvandring. Årets lysvandring var den mest vellykkede til nå. Ifølge de tre tellestasjonene var det flere deltagere enn i noe år siden vi begynte med telling. (Dog med ett unntak: Tellingen på Grorud i fjor da det pga. ekstremværet Petra bare var lysvandring på Grorud.

Ellingsrudelva

Ellingsrudelva har sitt utspring i Elvåga, innsjø nord i Østmarka. Elva renner i nordlig retning, og danner grense til Lørenskog. Ved Stasjonskrysset ved Lørenskog stasjon svinger den i spiss vinkel inn i Lørenskog og til Langvannet, videre i Sagdalen frem til Nitelva og Øyeren. I forbindelse med drikkevannsregulering i 1960-årene ble Nordre og Søndre Elvåga demmet opp til ett stort magasin, og 9/10 av vannet ledet syd til Skullerud. Ellingsrudelva er derfor i dag for en bekk å regne sett opp mot den mektige elv den var – en elv som kunne drive møller, sagbruk og teglverk. Gjennomstrømningen er regulert i vintervannføring og sommervannføring, diktert av Norges Vassdrags- og energivesen. Lørenskog kommune har uttrykt behov for større gjennomstrømning i det grunne Langvannet.

Etter at vi fikk ryddet og målt opp mølleruinene fra 1795 ved Nuggerud, og rekonstruert mølla på papiret, har vi sørget for et visst vedlikehold. En tilpasset trapp av stein fra terrenget og en trebro med rekkverk, som ble anlagt samtidig med hjelp av pensjonistgruppa ØX, blir rimelig vedlikeholdt. Broen binder også Mariholtveien på Oslosiden sammen med gammel kjerrevei på Lørenskogsiden. Vi har søkt om bedre opplysningsskilting oppe ved Mariholtveien med midler fra skiltprosjektet.

Samarbeid med Lørenskog om turveier og elvestell

Med medlemmer av det nyetablerte Lørenskog Elveforum (20. september 2016) har vi gått opp begge elvebreddene på grensestrekningen, og diskutert anlegg av turvei og/eller tursti på begge sider med benker, nennsom rydding av kratt, og tilrettelegging for fiske.

Vannundersøkelser i læringsøyemed

En gruppe elever fra Stasjonsfjellet skole med valgfag naturfag har foretatt vannundersøkelser ved Tangerudbakkens utløp i Ellingsrudelva. Dette var initiert av lærer Tore Sætre. Målingene ble foretatt årlig under hans ledelse, med Vann og avløpsetaten som takknemlig mottager. Dette ble sist gjort på vårparten 2016. Dessverre har han nå sluttet uten å lykkes i å få en etterfølger.

Beveren

Både beverens hytter og naturlige virksomhet er etter hvert blitt merkbare, og gir nå en ny og uvant naturopplevelse for store og små. Men det fører med seg at et hundretalls døde bjerkestrær står under vann. Det gjelder mye av terrenget rundt den stilleflytende elvestrekningen mellom utløpet av Frielvåga og strykene ved Nuggerud. Vi har anmodet om at disse trærne ryddes bort av estetiske grunner. Vi har tatt opp saken med Bymiljøetaten og Samarbeidsforumet for vassdrag (SaFoVa).

Frognerelven

Arbeidsgruppe i løpet av 2016

Gruppen har holdt åtte møter i 2016 med deltakelse i starten fra Trine Johnsen, Tor Hammer, Bjørn Petter Kongsgård, Sigurd Tønsberg og Unni Eriksen. Tor Hammer og Unni Eriksen har gått ut av gruppen i løpet av året. Nye personer er kommet inn: Øyvind Fjeld, Kari Dogger, Annema Selstrøm og Henriette Aspen.

Samarbeid med lokale skoler

Uranienborg: Fire planleggingsmøter og en befaringsreise med lederteamet om «Elvelangs i fakkellys» på skolene Uranienborg og Fernanda Nissen. **Skøyen:** Informasjonsmøte i februar. Frognerelvens venner ledet guidet vandring med 90 elever hver gang: 11. april og 26. sept. I tillegg kurs 12. april og 27. sept. med bl.a. vannmåling. **Vinderen:** Planleggingsmøte i januar og Levende Vassdrag-kurs med skolens lærere 11. mai. Skolen adopterte Frognervassdraget 26. mai med samtlige elever til stede og tale fra Oslos ordfører Marianne Borgen. Ruskengeneralen bidro til fest i skolegården. Ansvarsområde: Sognsvannsbekken fra Tuggerud til nedenfor Vinderenfossen samt Risbekken. **Nordberg:** Planleggingsmøte i januar. Kurs for lærere 21. April, adopsjon 27. september. Ansvarsområde: Sognsvannsbekken fra Sognsvann til Tuggerud/Gaustadskogen.

Elvevandring

Søndag 18. september langs vassdragets nedre del: Fra den nye fisketrappen ved Gaustad T-banestasjon og frem til Frognerelvens unnselige utløp i Frognerkilen. 18 personer deltok.

Elvelangs i fakkellys. Torsdag 10. november arrangerte vi «Elvelangs i fakkellys», et samarbeid mellom Frognerelvens Venner, Uranienborg skole, Rusken, Frognerparkens Venner og Bymuseet. Konklusjon: God og omfattende planlegging og forberedelser fra alle involverte på forhånd, stor innsats fra lærernes side, ivrige og entusiastiske elever (5.-10. klasse) som bidro med informasjon, opptrinn, dans, musikk, og en stemningsfull ramme med lysfakler langs elven. En stor suksess med opp mot 1000 fremmøtte! Prosjektet ble støttet økonomisk av Sparebankstiftelsen DNB, Oslo Elveforum, Bymuseet, Oslo kommune og Rusken.

Prosjekter på planleggingsstadiet og under arbeid

Informasjonshäfte om Frognervassdraget ferdigstilles våren 2017 – Sparebankstiftelsen DNB har bevilget kr. 25.000,- Skilting langs vassdraget i samarbeid med Oslo Elveforum og Bymiljøetaten er utsatt inntil videre. Tursti langs Sognsvannsbekken øvre del – samarbeid mellom Frognerelvens venner, en lokal skole og Bymiljøetaten vil det arbeides videre med.

Planlagt bekkeåpning for Gaustadbekken

Gaustadbekken i Gaustadbekkdalen: Det arbeides nå med bekkeløpet i dalens nedre del, hvor det åpnes for «byvann» i sommerhalvåret på strekningen langs Forskningsparken med åpning før sommeren 2017. I Gaustadbekkdalens øvre del skal bekken gjenåpnes i grøntdraget langs universitetets store byggeprosjekt; Livsvitenskapssenteret.

Fornebubanen – Volvatsvingen

Planene knyttet til Volvatsvingen innebærer å legge T-banen i tunnel fra Blindern til Majorstuen og anlegge ny gang-/sykkelvei på den gamle traseen. I tillegg åpning av flere strekninger av Frognerelven der den nå går i rør. Realiseringen av planene ligger dessverre langt frem i tid.

Gjenåpning av Frognerelvens nedre del

PBE arbeider med forslag til områderegulering som oppfølging av Byplangrep Skøyen. Forslaget er noe forsinket, men skal foreligge et stykke ut på nyåret. Kartskisser foreligger om gjenåpning Frognerelven i to plandokumenter fra kommunen (2015).

Gjersjøelva natur- og kulturpark

I 2016 hadde Gjersjøelva natur- og kulturpark (GNK) 23 visninger, dette er som i et normalår. Forskjellen vi opplever er at det kommer stadig flere besøksgrupper langveisfra. De ønsker både se og lære for de har alle sine lokale kulturminner de ønsker å få bevart og synliggjort. Det må være lov i en slik sammenheng å si at det kommer mye ros.

Vårens viktigste arbeidsoppgave var å heve vasshjulet 40 cm. Med taljer kjettinger og diverse fikk vi hevet vasshjulet som veier 400 kilo tilstrekkelig til at en kunne arbeide under. Alle stokker ble byttet. Tilskårede stokker av kjerneved innsauset i tjære skal forhåpentligvis få fundamentet til å holde i mange år. For anledningen ble også tilbakeføringskvernkallen byttet. En blir fasinert når en ser hvor lett erfarne håndverkere arbeider med øks og motorsager.

Vanntilførselen til kvernsteinene fikk en ekstra pumpe. Nå får kverna tilstrekkelig vanntrykk og finmalt mel kommer ut mellom kvernsteinene så det er bare gøy å demonstrere. Håndkvernen er den skoleelevene er mest opptatt av. Det har vært et år med lite vann slik at enkelte sagdemonstrasjoner ble avlyst. Jeg forteller at lite vann var det også i gamle dager som gjorde at sagene stod stille. Det virker som alle forstår dette.

Langbygningen fikk i sommer ny panel på sydveggen siden denne har vært sterkt værutsatt i mange år. Huset ble oljet og alle vinduer og kantbord ble malt røde. Etter dette er Langbygningen blitt meget flott og folk stopper og tar bilder. Fra familien Müller, Ljansgodsets eiere på 16.–17. hundretallet har vi fått til utlån seks malerier av de første eierne. Dette er store og arealkrevende malerier som må få sin plass sammen med de andre eierne i utstillingen.

I barokkhagen er nå Oslo kommune ferdig med restaureringen av taket på paviljongen. Innvendige restaurering starter snart. Det er mye som bør gjøres så vi er stadig i dialog med Oslo kommune.

Hoffselven

Vanmiljø

I alt 12-14 elvevoktere, har bidratt til månedlig kartlegging av vannkvalitet på en del steder i vassdraget. Dette har vært et bidrag til EU-prosjektet Dessin, som SINTEF utfører, i samarbeid med Vann- og avløpsetaten. Målet er å finne nye og enklere måter å rense overvann. Imidlertid har det i 2016 vært færre flomdager enn normalt i elven.

Bjørnebodammen og manglende del av turvei A5

Bjørnebodammen fortsetter å gro igjen, til stor lokal bekymring. I 2016 ble saken fulgt opp av bystyremedlem Carl Oscar Pedersen (H), med åpent spørsmål til miljø og samferdselsbyråd Lan Marie Nguyen Berg. Vi følger opp både gjennom etatene og i de politiske organer.

Skilting av tursti A5

Turstien fra Bestumkilen til Smestad har høsten 2016 fått 6 retningsskilt med avstandsangivelser. Vi arbeider i forståelse med BYM, og har nå fått de nødvendige tillatelser fra mange av grunneierne.

Elvevandring

Årets elvevandring gikk fra båtøpplaget i Bestumkilen til Smestaddammen og fokuserte på hvordan vi skal bevare den urbane naturen med den store utbygging som planlegges. Ca. 60 elvevenner deltok. Bydelspolitikerne Roger Mollan-Olafsen (H) og Knut Egner (H) bidro med sakkunnskap.

Holmendammen.

Arbeidet med å renske opp i Holmendammen er ennå ikke kommet i gang. Saken ligger nå hos Fylkesmannens miljøavdeling.

Skoleadopsjon

Vi har fortsatt samarbeidet med 3. klassetrinn på Smestad skole. De nye lærerne på 3. trinn er blitt orientert og materiell utvekslet.

Høringsuttalelser

I året som gikk avga vi høringsuttalelser vedrørende Planprogram for detaljplanlegging av Hoffsvveien 1, Thorleif Haugs vei 6 og 8 og Bautatomten ved Midtstuen.

Kontakt med omverdenen

Vi teller over 300 venner av Hoffselven, med 29 betalende medlemmer, venner i nettverket og Facebookvenner. Bjørn A. Wangen fra Holmendammens Venner ble medlem av styret i 2016.

Økonomi

Regnskapet viser en egenkapital på 76 098 kr hvorav 36 097 kr er bundet opp til prosjekter der det gjenstår arbeid i henhold til bevilgninger fra sponsorer.

Hovinbekken

Uttalelse til Strategisk plan for Hovinbyen. Hovinbyen er det største langsiktige byutviklingsområdet i Oslo. Hovinbekken er det sentrale elementet i den blågrønne korridoren som går tvers igjennom hele Hovinbyen. Uttalelse Oslo Elveforum datert 18.3.2017 ble oversendt PBE med kopi til BYM, VAV og Bydel Bjerke.

Samarbeid med VAV om Blå liste. Møte i VAV 2016.07.06: versjonen fra 2004 er unøyaktig. Både VAV og Oslo Elveforum ønsker å oppdatere. Arbeid startet opp i juli. Are Eriksen gjorde en stor innsats med kartene. Det er ikke tatt stilling til videreføring. Link fra VAV:

<http://maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b093388b9d9141dca5217f4d27c2a8a7>

Bekkevandring torsdag 15.9. Ca 30 møtte opp i Bjerkedalen park. Sidsel Andersen informerte om parken, bekkeåpningen og om Oslo Elveforum sitt arbeid, Ruth Heggum stilte med epler ved skolehagen, det var korsang i undergangen under Trondheimsveien, dramainnslag ved regissør / skuespiller Gjermund Mathisen i Bekkedalen. Håvard Pedersen guidet fra Bekkedalen opp til Isdammen. Der det ventet bål, kake og kaffe. Takk til alle som hjalp til! Det ble laget en flott video fra hele vandringen ved Kjell Rasmussen. Ligger på YouTube og Oslo Elveforum sine hjemmesider / facebooksider.

Karsten 90 år. Hovinbekkgruppas tidligere leder og entusiast Karsten Sølve Nilsen fylte 90 år. Mange i Oslo Elveforum fikk være med på en flott feiring på Isdammen på Årvoll 11.okotber. Takk Karsten!

Deltakelse i møter. Sidsel Andersen har deltatt på de fleste styremøtene i 2016 som representant fra Hovinbekkgruppa, samt på møte med byråd for miljø og samferdsel 8.mars.

Pris til Bjerkedalen park fra Norsk Kommunalteknisk Forening – Norges beste byrom 2016. Det ble markert 15.9.2016. I 2015 fikk parken Oslo bys arkitekturpris. Prisene har ført til stor interesse i flere fagmiljøer og kommuner, også fra utlandet. Gjenåpningen av bekken har vært sentralt tema.

Befaringer. Med Trondheim kommune, stor delegasjon fra Trondheim kommune 8.9.2016, og med Miljøpartiet de grønne. Omvisning i Bjerkedalen park 9.4.2016.

Bjørsvika 18.12. 2016. Akerselva, Alna og Hovinbekkens nedre løp og møte med fjorden, og kryssing av tung infrastruktur. Are Eriksen viste til hindringer og mulige løsninger.

Årvolldammen. Trond Gunnar Rasmussen møtte for Hovinbekkgruppa. Det er stor frustrasjon blant beboere som ikke ønsker endringer. Stemningen var noe amper på befaringen. Møte etterpå på Årvoll, ledet av BU-leder. Uttalelse til Årvolldammen fra Oslo Elveforum, brev til Bymiljøetaten oversendt 10.11.2017.

Jordal Amfi. Ikke grunn til å klage med frist 21.november på reguleringsplan for Jordal Amfi da denne planen bare gjelder bygningen og ikke endrer forholdene vi tidligere har gitt uttalelse til.

Infotavle ved Refstadveien. Utkast til tavle med tekst og kart foreligger, men må redigeres. Rammen er produsert og stedet er fastsatt, rett på oversiden av Refstadveien ved bank. Monteres våren 2017, så snart tekst, kart og bilder er ferdig.

Vann i nyåpnet strekning på Ensjø Bymiljøetaten melder: i desember ble bekkevann permanent sluppet videre fra Teglværksanlegget under Grenseveien gjennom nyåpnet strekning ned mot Stålverksparken ved Gladengveien. Totallengde på gjenåpnet strekning fra dammene nordøst for Tennishallen ned Stålverksdammen er da blitt 1250 meter!

Ljanselva

Miljøprosjekt Ljanselva er en frivillig gruppe som har vært i aktivitet i over 25 år, og har som hovedmål å virke til beste for elvemiljøet. Vernevedtaket fra 2003 er vår basis for arbeidet.

Miljøprosjekt Ljanselva (MiLja) har i dag 15 aktive deltakere og har hatt fem styremøter i 2016. «All» informasjon finner du på www.osloelveforum.no → Ljanselva.

Aktiviteter/turer/befaringer

To guidete vandringer (hvorav en fugletittertur) langs Ljanselva. Akedagen avlyst – kun is. Mottok 3 «Aktiv-i-100»-grupper på tur. To skoletreff. Ved arrangementene har vi hatt salg av kaffe og vafler. Det har gitt oss en nettoinntekt på kr.6.300,-.

Møter med politikere og administrasjon i Nordstrand bydel. Godt samarbeid og årlige møter med Park- og byområdeansvarlig og vassdragskonsulent i Bymiljøetaten (BYM). Vi har hatt befaringsammen i Liadalen med oppsummeringsmøte i BYM.

Ole Bjørns plass: Skilt og bord+benk «åpnet» med stort arrangement 31.8 med over 100 deltakere. Underholdning, vafler mm.

Sagstua (eies av Oslo kommune og driftes av MiLja): Stua er til sammen benyttet i 97 dager. Herav 80 barnehagebesøk og syv skolebesøk. Ny (for oss) komfyr. Modell av oppgangssag mottatt. Malt litt på huset og uthuset. Ny trapp. Skigarden er reparert. Veien gruset. Hestebeite, slått og buskfjerning i skråningene.

Turveier: Liadalen: Kruttverket – Samarbeid med Byantikvaren – dugnad: Busker fjernet, murer frem i dagen, klopp, stier og kart over anlegget satt opp. Jernbanefundamenter ryddet frem i dagen. Fulgt opp planer om omlegging pga. OBOS' bygging ved Frostveien. Gangbro ved Leirskallhellinga er flomskadet. Vi har bedt BYM om ny bro.

Skilt: Info-skilt ved Fiskevollen og Ole Bjørns plass og ett nytt historisk skilt. Vedlikehold på eldre skilt.

Elvens liv: Vi har samarbeidet med NVE for å sikre vanntilførselen til Ljanselva i forbindelse med snøproduksjon. Prosjekt er under utarbeidelse for å måle fiskevandring ved hjelp av nyutviklet kamera. Fiskelivet observeres bl.a. med tanke på faunapassasje (fiske-trapp) ved Hauketo, støttet av Energigjenvinningssetaten. Monitor for måling av vannkvalitet er montert. Bekymringsfullt at det har vært lite vann i elva i perioder på grunn av nedtapping av Nøkklevann. Forurensning fra Gjersrudtjern fulgt opp – kontakt med Jernbaneverket (Follobanen):

Elveadopsjon: MiLja og elever fra Kastellet skole som har adoptert Gjersrudtjern, fikk informasjon ved tjernet 15/12.

Skulleruddumpa: MiLja har vært aktivt med i prosessen med utfartsparkeringsplassen. Oslo kommune har ryddet og asfaltert p-plassen. Vi har protestert mot lastebilverksted i Nordstrandveien 127.

Prioriterte tiltak det arbeides kontinuerlig med:

Hauketo Park: Hauketoområdet er preget av trafikk og forurensning, og det flotte partiet av Ljanselva er lite synlig. Dette vil vi gjøre noe med. Vi ønsker park og gangveier i grøntområdet ved Hauketo-krysset, og vi ønsker Ljanselva mer synlig både for togreisende, trafikanter og andre i området. Videre: Gangvei fra Hauketo Park langs det gamle elveløpet og undergang under jernbanen vest for tunnelen (Turvei E9). MiLja har presentert forslaget i møter med BYM, PBE og SaFoVa. Saken er meldt og blir også tatt opp med byutviklingsbyrådet på nyåret.

Engersbråten: Leke-apparater og samlingsplass på Ole Bjørns plass ved Ljanselva.

Facebook-grupper: Miljøprosjekt Ljanselva og Sagstua ved Ljanselva – trenger hjelp her!

Iverksette tiltak for å øke barnehagenes bruk av Sagstua.

Lysakervassdragets øvre del

Lysakervassdragets venner har vært gjennom et kriseår. Styret ble konstituert på nytt i april uten leder. Medlemmene var Tormod Bønes, Kirsten Tibballs, John Tibballs, Kristin Vigander og Bo Wingård. Sekretær- og kassererfunksjon ble ivaretatt av John Tibballs. Det ble ikke arrangert annen medlemsaktivitet enn årsmøtet.

Samarbeid. Det var flere anledninger for å kontakte Oslo kommune i 2016. Den mest alvorlige var Mustad Eiendoms hogst på øya i Lysakerelva rett ved Fåbro. Bymiljøetaten vurderte saken, men fant at det ikke var kommunens sak å anmelde brudd på vannressursloven. Saken er overtatt av Fylkesmannen. Flere tilsynssaker er innmeldt til kommunen. Reaksjonstiden var fra tre dager til seks uker dager. Hafslund inviterte til befaringsforut for årets linjerydding.

Politisk arbeid. Med et nytt byråd fra september 2015 har det politiske samarbeidsklima endret seg. John Tibballs har to ganger blitt bedt om å møte byråd eller bystyre-representanter om forhold rundt kommunedelplanen for Lysakervassdraget.

Samarbeid med andre organisasjoner. Oslo Velforbund har vært en nyttig samarbeidspartner særlig overfor Bydelene. Røa Vels nettverk er fortsatt viktig for kontakt med lokale politikere.

Media. LvVs webside med daglige registreringer av vannføringen brukes fremdeles av Redningsetaten og av elvepadlere til å planlegge aktiviteter i Lysakerelva. *Fóðnytt* nr. 40, utgitt i februar, ble den foreløpig siste utgave av medlemsbladet. Lokalavisen *Akersposten* gjenoppsto som nettavis, med ny redaksjonsprofil.

Høringer og uttalelser. Det ble flere plan- og utbyggingssaker som berørte Lysakerelva som kom til politisk behandling i 2016. LvVs uttalelser gikk ofte mot de politiske innstillinger, men ble støttet av faginstansene. Mange saker fikk, i alle fall foreløpig, positive utfall ved at vedtatte forslag tar noe bedre vare på elvemiljøet enn forslagsstilleren hadde tenkt. For Veiledende plan for det offentlige rom på Lysaker/Lilleaker har hemmelighold fra kommunenes side hindret en vurdering.

Organisasjon. I 2016 ble det ikke krevet medlemskontingent fra de 245 medlemmer. Tre nye medlemmer meldte seg.

Lysakervassdragets nedre del

Dette året ble det solgt 52 fiskekort i Lysakerelva, og sesongen var preget av lav vannføring. Fiskerne fanget derfor mindre fisk enn normalt. Kun 11 laks og 37 sjøørreter ble innrapportert. Skolen fikk inn kun 29 fangstmeldinger, til tross for at det er innført et depositum på 250,- som fiskerne ikke får tilbake før det er levert melding om fangst. Oppsynet opplever det som svært omstendelig å bøtelegge tjuvfiskere, og det kan være behov for å skolere politiet for å få til en mer effektiv sanksjonering.

Årets stamfiske gikk veldig greit. Det gikk fort og smertefritt, ikke minst på grunn av god hjelp fra Anders og veldig engasjerte elever. I tillegg vil vi takke hele arbeidslaget som har bidratt med løvrensing av fiskefella. Vi har levert ca. 20 000 rogn til OFAs klekkeri i Sørkedalen, og beholdt noen få til eget klekkeri. Til våren skal yngelen settes ut i Lysakerelva, ovenfor den strekningen der laks og sjøørret kan vandre. På den måten får vi utvidet oppvekstarealet for laks og sjøørret i Lysakerelva. Fisken oppholder seg gjerne et par år i elva før den vandrer ut i sjøen for å gjøre seg stor og feit. Utlegging av stor stein og grus i Lysakerelva er nå ferdig. Resultatene av dette tiltaket er fortsatt uvisst.

Nye fiskekort. Det er laget et forslag til nye fiskekort som vi har lyst til å prøve ut neste sesong. Hovedskissen går ut på å legge ut 50 sesongkort, og 2 døgnkort pr. døgn.

En del rusk fra Mustaddammen har skapt problemer lengre nede i elva. Mustad er blitt oppfordret til å drifte dammen, da stor opphopning i denne kan føre til at brukarene ryker.

VAV bygger som kjent ny pumpestasjon ved Sollerudstranda skole. Vi har vært utsatt for betydelige støy- og luktpåkjenninger gjennom dette arbeidet, og ser fram til at arbeidene går mot en avslutning. I forbindelse med disse arbeidene har det bl.a. vært enkelte utslipp fra Bærum kommunes rør ved nederste bru. Disse meldte vi fra om til Bærum kommune, men det tok flere dager før utslippene ble stoppet.

Mærradalsbekken

Gjenåpning av bekken gjennom Hovseterområdet.

I Hovseterdalen lå seteren til Hoff (Hov) gård og flere husmannsplasser inntil utbyggingen av Hovseters boligblokker i 1970-årene. Bekken ble da lukket med utgravde masser derfra, og omgjort til et grønt friareal med balløkker og skibakker og en god turvei. Bekken renner fortsatt like under grønnsværet, og Mærradalsgruppen i Oslo Elveforum ønsker å få gjenåpnet hele eller deler av bekkeløpet gjennom Hovseterdalen.

Oslo bystyre har i den nye Kommuneplanen for Oslo mot 2030 vedtatt at bekker og elver som i dag ligger i rør, skal gjenåpnes der det er mulig, og har utarbeidet følgende dokumenter:

Byøkologisk program 2011–2026, kommunens miljøpolitikk, legger blant annet vekt på gjenåpning av elver og bekker, samt lokal overvannshåndtering.

Kommuneplan for Oslo mot 2030 hvori Grønnstrukturplanen er tatt inn, står det nedfelt at elver som kan åpnes skal åpnes.

EUs vanndirektiv – Vannforskriften. Vann og avløpsetaten er nå i gang med å utrede muligheten for å gjenåpne 800 meter av Mærradalsbekken som en del av en omfattende renovering og ombygging av ledningsnett i dalen. Det er utarbeidet en KVVU. Det ble i 2015 nedsatt en referansegruppe hvor Oslo Elveforum var og er med.

På grunnlag av det arbeidet arrangerte Røa vel høsten 2015 et folkemøte om evt. gjenåpning for å få belyst sider for og imot, og det er delte meninger om dette.

Fremdrift for gjenåpning av Mærradalsbekken gjennom Hovseterdalen.

Ferdigstilt **konseptvalgutredningen** (KVVU) ble sendt til uttalelse med anbefalt konklusjon åpning av bekk høsten 2015. Oslo Elveforum har støttet dette i vår uttalelse. Neste stadium er ekstern kvalitetssikring (KS1) av KVVU-en. Denne er nå sendt til kvalitetssikring. Dersom KVVU blir godkjent ved KS1, går prosjektet videre til forprosjektfase. Mærradalsgruppen ved Ida F. Tønnessen, som sitter i referansegruppen, vil være med når det skal utarbeides styringsdokument. Ny godkjenningssprosess med godkjenning for bevilgning. Detaljprosjektering og gjennomføring.

Ekstremvær og avklaring av ansvarsforhold.

6 august kom det ekstremt mye nedbør, noe som førte til at gangveien langs bekken ble delvis skyllet bort. Oslo Elveforum og Røa vel hadde gjentatt kontakter med Gravferdsetaten, Bymiljøetaten, Vann og Avløpsetaten og Etat for Eiendom og Utbygging. Ingen følte ansvar for dette. Dette kunne ikke Oslo Elveforum og Røa vel finne seg i, så vi ba om et møte med

ledelsen av BYM, noe vi fikk. Der ble det lovet at det skulle bestilles et reguleringsarbeid slik at dette området av regulert gravlund omreguleres til friområde.

Det vil klargjøre ansvarsforholdene for forvaltning av denne for bydelen viktige turvei. Likeledes tok EBY ansvar og satte i stand gangveien langs elven. Samarbeidet mellom Oslo Elveforum og Røa vel og etatene EBY og BYM ser ut til å komme inn på et godt spor.

Dugnad

5. september 2016 var det dugnad langs Mærradalsbekken. Dugnaden var et samarbeidsprosjekt mellom Oslo Elveforum og Røa vel, Bymiljøetaten og Etat for eiendom, og utbygging. Området ble ryddet ved 20 frivillige etter anvisninger fra BYM. Mye ble gjort, og humøret var på topp. Røa vel stilte med kaffe og boller, og Mærradalens Mannskor Internationale MMI sang for oss. Dugnadleder Ida F. Tønnessen, Oslo Elveforum.

Turguide Mærradalsbekken.

Våren 2015 ble dette heftet produsert på grunnlag av teksten i vår tidligere bok *Elvelangs*. Teksten ble oppdatert og nye bilder ble tatt. Heftet er trykket opp i 1000 eksemplarer og finansiert av Sparebankstiftelsen. Dette heftet deles ut ved alle anledninger langs bekken vår. Ida Fossum Tønnessen gjennomførte arbeidet. Heftet har hele tiden ligget til utdeling på biblioteket på Røa.

Østensjøvannet og Østensjøområdet miljøpark

Dugnadsaktivitet

Rydding av øyene for trær og kratt ga synlige resultater i 2016, en tredobling av hettemåkebestanden ble allerede registrert i 2013. Videre er fremmede plantearter bekjempet i hele miljøparken. Dugnadsgjengen og adopsjonsskolene har nedlagt 2000 dugnadstimer i 2016. Innenfor ordinært budsjett har Bymiljøetaten gjennomført slått av enkelte områder. Saue- og storfebeite ble fortsatt i 2016.

Vannregime

I 2015 bygget Vann- og avløpsetaten ny utløpsmekanisme som i 2016 har ført til større stabilitet i vannstanden. Mindre erosjon på utsatte bredder er en synlig effekt. Samtidig lar vannstanden seg regulere etter årstiden, bl.a. i hekketiden. Broene ved erosjonsterskelen ved Bogerudmyra ble av sikkerhetshensyn stengt høsten 2016 og venter på rehabilitering.

Besøkssenter våtmark Oslo – Østensjøvannet

Det femte året som autorisert våtmarkssenter er passert. Nytt navn ble introdusert høsten 2016. *Besøkssenter våtmark Oslo* er ett av de seks autoriserte nasjonale besøkssenter for våtmark i Norge. Sentrene administreres av Miljødirektoratet. Besøkssenter våtmark Oslo består av en avdeling ved Østensjøvannet og en på Lilløyplassen naturhus som deler en ansatt naturveileder. Det har ved Østensjøvannet bl.a. vært avholdt lokalt tilpasset undervisningsopplegg for Oslo-skolene med rundt 5000 elever i 2016 etter et overordnet avtaleverk med Undervisningsetaten.

Omlegging av turvei og markeringsjerde

Fuglekikkerskjulet ved utløpet av Smedbergbekken (offisielt åpnet 12. oktober 2012) har vært godt besøkt av barn og voksne. Som en oppfølging ble omlegging av turveien (regulert i 2002) gjennomført i regi av Bymiljøetaten i løpet av første halvår 2016. Det frigjorte areal er

tilbakeført som våtmark i naturreservatet. For å markere grensen til naturreservatet ble det satt opp et enkelt markeringsgjerde på deler av turveien med noen åpninger for å komme helt ned til vannet.

Fugleobservasjoner

Det er foreløpig rapportert inn 130 arter ved Østensjøvannet i 2016. Dette forteller oss at vi nok engang har klart å holde rapporteringen av fugler ved vannet på et høyt nivå. De viktige fuglegruppene ender, riksefugler og vadere har fortsatt godt med registreringer, hvilket er gledelig. Knoppsvanene, som mange er opptatt av fikk fram unger, og toppdykkerne så ut til å ha et helt vanlig år med hensyn på hekkesuksess. Av det mer artige innslaget er at lokalkjendisen, rustanda, fortsatt besøker stedet jevnlig.

Informasjon, medlemsaktiviteter og høringsuttalelser

Østensjøvannets Venner har 2977 medlemmer fordelt på 2067 private hovedmedlemmer, 876 familiemedlemmer og 35 bedrifts- og organisasjons-/foreningsmedlemmer. Foreningen gjennomførte elleve medlemsarrangementer i tillegg til sju såkalte temadager, utga to nummer av medlemsbladet *Sothøna* og en utgave av informasjonsbrevet *Brevdua*. Hjemmesidene til foreningen (ostensjovannet.no) benyttes mye av bl.a. skoler. På [facebook.com/ostensjovannet](https://www.facebook.com/ostensjovannet) kan alle som har kommentarer og innspill til foreningen og området få en mulighet til å bli hørt. Rundt 7000 «likes» er registrert. Miljøparken ble besøkt av rundt 250 000 mennesker. Østensjøvannets Venner har uttalt seg i en rekke saker, herunder utbygging av Eterfabrikktomten, som vil ha vesentlig betydning for området. Fylkesmannens uttalelser fører trolig til at de opprinnelige planene neppe vil kunne gjennomføres.

Vedtekter for Oslo Elveforum

(Opprinnelig fastsatt 23. oktober 2001, sist endret 25. august 2016)

Formål og visjon

Oslo Elveforum er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Oslos elver og bekker. Vår oppgave er å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag i byggesonen. Vi arbeider for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen. Oslo Elveforums visjon er levende vassdrag fra Marka til Fjorden.

Hovedoppgaver

Oslo Elveforum støtter opp om offentlige organer og private institusjoners arbeid med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden. Vi arbeider for at Oslo skal ha en arealplanlegging som prioriterer levende vassdrag og biologisk mangfold foran utbyggingsinteresser. Vi ønsker å være et kraftsenter i et omfattende miljønettverk som arbeider frem rene og rensede vassdrag. Vårt arbeid retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge. Vi vil inspirere flest mulig til å engasjere seg i et lokalt eierskap til byens elver og bekker gjennom en ordning med elveadopsjon.

Organisasjonsform

Oslo Elveforum er en selveiende institusjon, en ideell organisasjon som er registrert i Enhetsregisteret med organisasjonsnummer 983 350 313.

Årsmøte

Årsmøtet er Oslo Elveforums høyeste myndighet.

Årsmøtet holdes normalt innen utgangen av mars måned. Dato for årsmøtet bekjentgjøres senest åtte uker før årsmøtet. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, meddeles styret senest seks uker før årsmøtet. Innkalling med sakspapirer sendes ut senest to uker før årsmøtet.

På årsmøtet har én representant for hver elvegruppe stemmerett. I tillegg til dette har styrets ordinære medlemmer, og årsmøteoppnevnte personer med spesielle oppgaver for Oslo Elveforum, stemmerett på årsmøtet. Ved stemmelikhet avgjør møteleders dobbeltstemme.

Årsmøtet behandler følgende saker: 1) Konstituering (godkjenning av innkalling; valg av møteleder, referent og to til å undertegne protokollen), 2) Årsmelding, 3) Regnskap, 4) Budsjett, 5) Forslag, 6) Valg.

Oslo Elveforums styre med leder, nestleder og kasserer, samt minst to andre styremedlemmer, velges på årsmøtet. Styrets sekretær kan velges inn som ordinært styremedlem av årsmøtet, eller engasjeres av årsmøtet for årsmøteperioden. Fra hver av

elvegruppene som ikke er representert i styret, skal årsmøtet velge ett varamedlem til styret. Varamedlemmene til styret skal velges med angitt rekkefølge.

Årsmøtet velger revisor og valgkomité og oppnevner personer med ansvar for å ivareta spesielle oppgaver.

Opptak av nye elvegrupper må godkjennes av årsmøtet.

Ekstraordinært årsmøte holdes når styret finner det nødvendig, eller når minst en tredel av elvegruppene krever det og samtidig oppgir hvilke saker de ønsker behandlet. Ekstraordinært årsmøte bekjentgjøres med minst to ukers varsel.

Styre

Oslo Elveforums daglige arbeid ledes av styret. Styrets medlemmer hefter for styrets avgjørelser.

Styret er vedtaksført når minst fire stemmeberettigede er til stede. Ved stemmelikhet avgjør møteleders dobbeltstemme.

Varamedlemmer har rett til å delta i styremøter også når de ikke erstatter ordinære styremedlemmer, men har da bare tale- og forslagsrett, ikke stemmerett.

Ved fravær av et årsmøtevalgt styremedlem eller varamedlem for en elvegruppe, kan en annen representant for elvegruppen delta i styremøtet med tale- og forslagsrett, men trer ikke inn som styremedlem eller varamedlem.

Personer som er oppnevnt av årsmøtet for å ivareta spesielle oppgaver for Oslo Elveforum, som strategiansvarlige og rådgivere, har møte-, tale- og forslagsrett i styret, men ikke stemmerett.

Styreleder skal sørge for at styret holder møter så ofte som det trengs. Dersom to av styrets ordinære medlemmer krever det, skal styret sammenkalles.

Innkalling til og referat fra styremøter skal sendes alle styrets medlemmer og varamedlemmer og alle årsmøteoppnevnte personer med spesielle oppgaver for Oslo Elveforum. Det bør angis i innkallingen til styremøtet dersom det er spesielt viktig at alle eller bestemte elvegrupper møter, eller at alle eller bestemte årsmøteoppnevnte personer møter.

Styret har et ansvar for å samle elvegruppene til felles møter i løpet av året.

Vedtektsendringer

Vedtektene kan endres med alminnelig flertall på årsmøte.

Oppløsning

En eventuell oppløsning av Oslo Elveforum krever to tredjedels flertall på årsmøte.

Årsmøtet kan vedta hvordan forumets midler skal fordeles mellom elvegruppene.

Treffes ikke slikt vedtak, tilfaller alle disponible midler Oslo og Omland Friluftsråd til arbeid som faller inn under Oslo Elveforums formål.

Oslo Elveforums prioriterte liste og Strategiplakat

Oppdatert pr. 2016

Elver og bekker har en positiv effekt på friluftsliv og helse, og profilerer Oslo som en miljøby. Rørlagte elver og bekker må gjenåpnes, vannet renses, og forurenset overflatevann kanaliseres, forsøpling unngås, fiskens frie løp fremmes, og folks adkomst til breddene tilgodeses med skiltede turveier langs elvene, og breddene nennsomt ryddes. Barn og unges kjennskap og bruk av vassdragene må fremmes.

Lysakerelva

Beskyttelse mot Lysakerbyens utvikling, særlig Fornebubanen og elvenær fortetning ved Mølle- og Fåbrodammen. Elva må ha plass ellers blir det ingen laks eller sjørret dersom dagens planer blir realisert.

Mærradalsbekken med Voksenåsbekken og Voksenbekken

Gjenåpning av bekken gjennom Hovseterdalen. Bekken løftes opp på bakkenivå og gis en naturlig utforming. Mellom Ring 3 (Ullernchausse) og E18, før utløpet i Bestumkilen, renner bekken gjennom villahager. Åpnes for almenheten hvor mulig gjennom avtaler med grunneiere. Behov for rydding langs turveien. Overgangene over bekken i den øvre delen bør erstattes med broer og ikke rør. Bekken berøres av arbeidet med Fornebubanen.

Hoffselven med Makrellbekken og Holmenbekken

Rehabilitering av Bjørnebodammen (Nedre Smestaddam); haster før den gror helt igjen. Etablering av turvei på nordøstsiden av Holmenbekken mellom Bjørnebodammen og Smestaddammen.

Frognerelven med Sognsvannsbekken og Gaustadbekken

Gjenåpning av Gaustadbekken i Gaustadbekkdalen syd og nord: fremdrift og slutføring må sikres. Gjenåpning av Frognerelven på strekningen Frøen–Frognerparken i forbindelse med utbygging av Fornebubanen og «Majorstulokket».

Akerselva

Elva renner fritt fra Maridalsvannet ned til Vaterland. En hovedoppgave er å bevare dalgangen og elva som en blågrønn lunge. Stå opp mot byggeplaner nær elveløpet. Har lagt frem og følger opp planer for gjenåpning under jernbanesporene på Oslo S.

Hovinbekken med Refstadbekken

Utløpsmulighetene, (AHA til Bjørvika) er med dagens tette sporområde en åpning i den historiske traseen ned mot et lite vannspeil i Schweigaardsgt. 33 B. I den nye Hovinbyen er mye av åpnet bekk på plass, men bekken må få følge av en turvei. Gjenåpning av mest mulig av Refstadbekken og anlegg av en naturlig utformet dam i Hovinparken. Arbeidet med å utbedre kloakkutslipp i bekken i Bjerkedalen park er i gang.

Alna med bielver og bekker

Gjenåpning av Alna fra Kværner til Middelalderparken og fjorden i et mest mulig naturlig leie. (AHA til Bjørvika). Etter anleggsperioden ved Nye godsterminalen må målet være åpen elv med turvei nærmest mulig. Følge opp planer om gjenåpning av bekken når steinbruddet på Huken skal nedlegges i 2019. Arbeide for at alle tiltak foreslått i KDP Alna Miljøpark blir gjennomført og at kommunedelplanen følges opp med en forvaltningsplan

Østensjøvannet

Eterfabrikktomten og Bogerudveien 15, må ikke omreguleres til boligformål. Det må igangsettes forprosjekter for åpning av Bøler- og Rustadbekken. Erosjonsterskelen mellom

Bogerudmyra og Østensjøvannet må rehabiliteres. Tiltak mot vasspest. Besøkssenter våtmark Oslo – Østensjøvannet, nye lokaler. Skjøtsel i Østensjøområdet miljøpark iht. Forvaltningsplanen.

Ellingsrudelva

Nennsom tilrettelegging av elvebredden både på Oslo- og Lørenskogsiden med turvei/sti dels på begge sider, samt fiskeplasser. Samarbeid med Lørenskog Elveforum, som ble stiftet september 2016. Ikke gi opp å få økt vannføringen i elva fra reservoaret i oppdemte Elvåga. Sammenfallende interesse med Lørenskog kommune.

Ljanselva

Overvåke uregelmessig flom og tørke i forbindelse med nedtapping av Nøkle vann vinter 2016 og vannforbruket ved snøproduksjon til Skullerud skianlegg. Forlengelse av turvei E9 fra Stenbråten via Leirskallen til motorveien. Følge opp skilting, slik at P-plassen ved Sagstua forblir utfartsparkeringsplass. Fiskelivet observeres bl.a. med tanke på faunapassasje ved Hauketo støttet av Energigjenvinningsetaten.

Gjersjøelva

Legge forholdene best til rette for laksefisk. Tiltak er gytegrus og bedre fremkommelighet for fisk og fiskere/turgåere. OJFF har det administrative og forvaltningsmessige ansvar for fiske/fiskeforvaltning. Dette i samarbeid med Gjersjøelvutvalget, grunneiere og Fylkesmannen, Miljøavdelingen.

Oslo Elveforums strategiplakat

Oslo Elveforum er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Oslos elver og bekker. Vår oppgave er å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag i byggesonen. Vår visjon er levende vassdrag fra marka til fjorden.

Formål: Vi arbeider for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen.

Hovedoppgaver: Vi støtter opp om offentlige og private institusjoners arbeid med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden. Vi ønsker å være et kraftsenter i et omfattende miljønettverk som arbeider frem rene og rensede vassdrag.

Våre fire arbeidsområder

Bekkeåpning: Oslo Elveforum vil arbeide for at lukkede bekker blir åpnet. Et mål er også å få til oppvandring av sjørret i samtlige elver, inkludert Hovinbekken og Alna, samt at menneskeskapt vandringshindre skal såvidt mulig fjernes innen 2020.

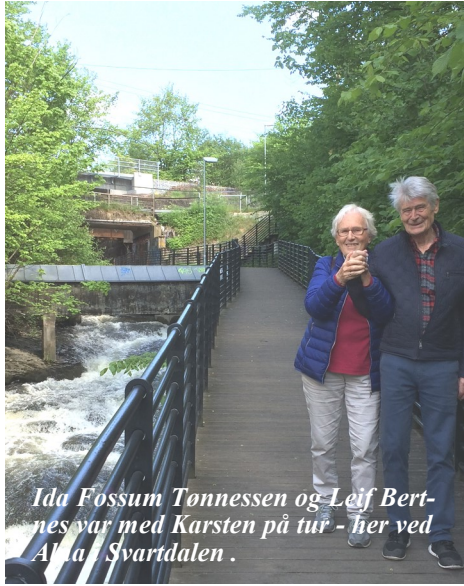
Forvaltning av den blågrønne strukturen: At vi innen 2020 får juridisk bindende forvaltningsplaner for alle levende vassdrag, slik det finnes for Østensjøvannet.

Tilgjengelighet: Oslo Elveforum vil at elver og bekker gjøres tilgjengelig for byens innbyggere ved forsiktig rydding, opparbeidelse og vedlikeholdelse av turstier. Hensynet til biologisk mangfold skal vurderes i alle turstiprosjekter. Det skal det være skiltet interessant informasjon om historie og natur.

Mobilisering: Vårt arbeid retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet Blågrønn hovedstadsaksjon/Levende vassdrag og ordningen med elveadopsjon for skoleklasser.

Hedersmannen Karsten Sølve Nilsen, her sammen med Trine Johnsen.

Ida Fossum Tønnessen og Leif Bertnes var med Karsten på tur - her ved Alna / Svartdalen .

Alna - ved Smalvollen - et viktig område som kan forsinke vannet ved flom.

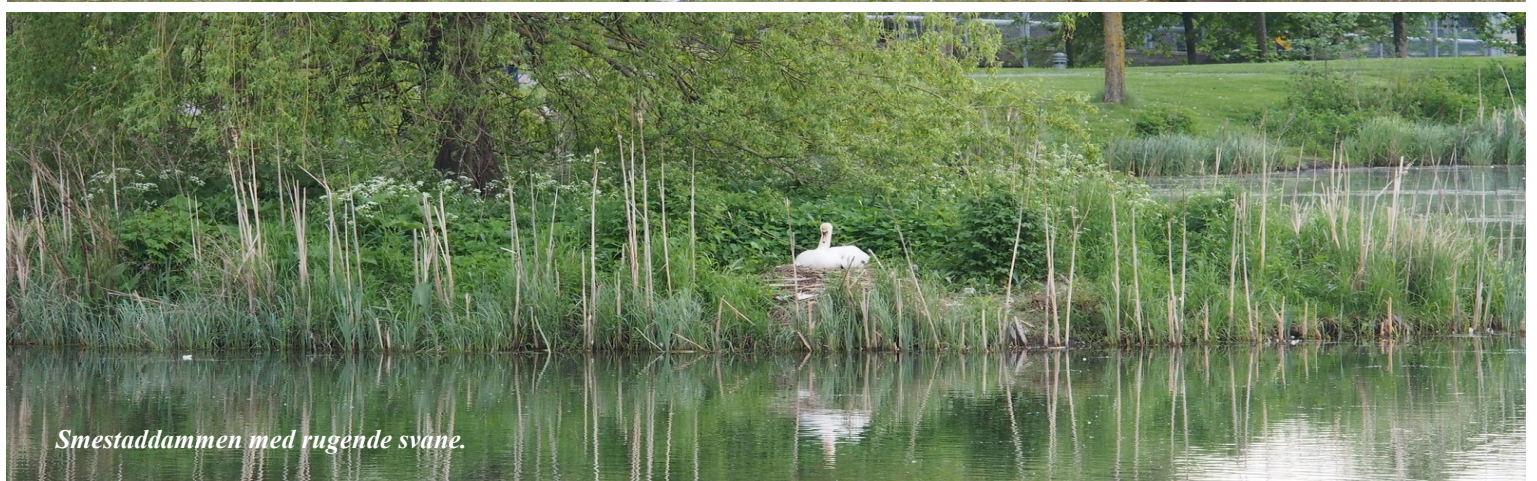

Denne benken er tilegnet
Karsten Sølve Nilsen
på nittiårsdagen
som takk for utrettelige kamp
for elver og bekker i Oslo.

Karsten Sølve Nilsen ble hedret av Oslo Elveforum på sin 90-årsdag, som ble feiret med elvevenner ved Isdammen/Hovinbekken. Karsten har bl.a. skrevet bok om Alna, og turvenner fulge ham der. Under sees dugnadsgjeng fra Østensjøvannets Venner på slått ved Bakkehavn-toppen.

Fra venstre Oslo Elveforum leder Frithjof Funder, Leif-Dan Birkemoe, Are Eriksen, Erik Grønvold og Sidsel Andersen.

Smestaddammen med rugende svane.

www.osloelveforum.no